

HYVINVOINTIPALVELUT

HYVINVOINNIN JOHTAMISEN JA EDISTÄMISEN PALVELUT

Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Hyvinvointitoimiala

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Ruskon kunnan hyvinvointitoimiala

- edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa;
- seuraa kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia, niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin;
- vastaa kunnan eri toimialojen ja toimijoiden yhteistyöstä terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa;
- vastaa kirjasto- ja kulttuuripalveluista sekä nuoriso- ja liikuntapalveluista;
- vastaa vaikuttamistoimielimien (nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston) toiminnan kehittämisestä, kunnan yhteistyöstä kolmannen sektorin kanssa sekä osallisuuden ja kansalaistoiminnan kehittämisestä;
- huolehtii vapaan sivistystyön opetuksesta ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa osoitetuista tehtävistä.

Toiminnan toteutuminen talousarvioon nähden

Vuoden 2024 toiminnallisissa tavoitteissa painottuvat pääosin toimialan oman palvelutuotannon kohteena olevat toiminnot. Tavoitteita on puolen vuoden toteumassa suhteellisen hyvin saavutettu.

Toimialan talouden toteuma on myös pysynyt hyvin talousarvion toteumauralla eikä näköpiirissä ole ylitysuhkaa. Osa toimialan tuotoista siirtyy avustusmäärärahoina vuodelle 2025, mikä jonkin verran muuttaa toteuman nettotulosta.

Hyvinvointialueuudistus on lisännyt työtä (mm. lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 6, § 7 mukaisten) hyvinvoinnin edistämässä ja yhteistyötä hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa. Kunnan ja hyvinvointialueen toimijoille on järjestetty mm. yhteistyön kehittämiseen yhteisiä työpajoja.

Matalan kynnyksen kasvatusavusta eli nanny-palvelusta tullaan järjestämään uusi pienkilpailutus syksyn aikana.

Arvio riskien toteutumisesta

Riskeinä arvioitiin palvelutarpeen ja yhteistyövaatimusten kasvu suhteessa resursseihin sekä se, että toimialan toimistotyön niukka resurssointi lisää hallinnollisten virheiden riskejä. Em. seikat ovat sävyttäneet toimialan työtä, mutta suuremmilta ongelmilta on välttytty.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2024	TOT 30.6.
Johdetaan kunnan monialaista hyvinvointityötä suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti	Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman päivittäminen TEA-viisari (kuntajohto)	1 krt / v Vähintään 68	Toteutunut (valtuusto 26.2.2024 §4) Toteutunut: 80
Vahvistetaan lapsiperheiden arkea helposti saatavalla tuella	Nanny-palvelun asiakastyytyväisyys	Vähintään 90 % asiakkaista suosittelisi palvelua	100 %
Harrastustakuulla turvataan jokaiselle lapselle maksuton harrastus	Harrastuskerhojen määrä	Toiminnassa vähintään joka koululla	Toteutunut, säännöllisiä kerhoja 30 kpl.
Edistetään kunnan esteettömyyttä	Esteettömyyskartoitusten ja -korjausten investointimäärärahat	Vähintään 20 000 €	TA2024: 20 000 €.
Avustusjärjestelmä on hyvinvointitavoitteiden suuntainen ja mahdollistaa kansalaistoiminnan tukemisen ja yhteisöllistä palvelutuotantoa	Kohdeavustuksia myönnetään hyvinvointia edistäviin toimiin, yhteisöllisen kulttuurin synnyttämiseen ja kuntalaisten yhteisten toimintaan osallistumisen mahdollistamiseen	Vähintään 36 000 €	Toteutunut. Kohdeavustuksia jaettu hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Talousarvio 36 000 €, myönnetty 20 960 €.
Vahvistetaan hyvinvointia edistävää yhteistyötä ja osallistavaa vuorovaikutusta toimialojen ja eri toimijoiden kesken	Seuraparlamentti kokoontuu yhdistysohjelman mukaisesti Kuntalaiskyselyjä ja -keskusteluja järjestetään	1-2 krt / v Vähintään 5 kpl	Toteutuu syksyllä. 3 kuntalaiskeskustelua.

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Kirjastopalvelut tarjoaa kirjastolain mukaisesti uudistuvan kokoelman osana Vaski-kirjastoja, edistää lukemista ja monipuolisia lukutaitoja sekä tarjoaa tiloja kansalaistoimintaan ja oppimiseen sekä edistää yhteiskunnallista vuorovaikutusta ja demokratiaa.

Kulttuuritoimen tehtävänä on paitsi edistää kulttuurin harrastamista, myös edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Kunta hankkii vapaan sivistystyön opetuksen ostopalveluna Raisio-opistolta ja taiteen perusopetusta Turun musiikinopetus Oy:ltä.

Toiminnan toteutuminen talousarvioon nähden

Kirjastopalveluissa vuoden 2024 toiminnan toteuma on ollut pitkälti sidoksissa käytettävissä oleviin kirjastotiloihin. Tilakysymykseen on vastattu järjestämällä palveluja hakeutuvasti mm. varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Asiointipisteen käyttö ja kirjaston kokonaislainaus on kasvussa. Valmius osallistua kattavasti kunnantalo/kirjaston hankesuunnitteluun on korkea.

Seudullisesta e-kirjastosta siirryttiin kansalliseen e-kirjastoon. Kirjaston osallisuushanke päättyi suunnitellusti.

Kulttuuripalveluja on järjestetty kulttuurihyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Arvio riskien toteutumisesta

Keskeisimmät riskit vuonna 2024 arvioitiin liittyvän haasteisiin osaavan henkilöstön veto- ja pitovoimassa, toiminnan järjestämiseen väliaikaisissa tiloissa, kirjastotilojen paloturvallisuuden sekä ilkeiltä. Henkilöstö on joutunut kiitettävästi työskentelytilojen osalta ja suuremmilta ongelmilta on välttytty.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2024	TOT 30.6.
Kirjastotoimen resursointi on riittävä.	Toimintakulut € / asukas Aineistomääräraha € / asukas Henkilötyövuodet / 1000 asukas	67,8 8,5 0,85	Toimintakulut TA2024: 65,92€/ as (6348 as); toteutuma 27,69€/as Aineistomääräraha TA2024: 8,59€/as; toteutuma 3,92€ as Henkilötyövuodet 0,71
Kirjastopalveluiden toiminnan painopisteet ovat tarkoituksen-mukaisia.	Lainat / asukas Fyysiset käynnit / asukas Monipuoliset lukutaidot, tuntien määrä	7-13,5 1,5-5 Vähintään 12	Lainat/asukas 12,8. Fyysiset käynnit/as 4,2.

			Monipuoliset lukutaidot (tunnusluvun kansallinen tilastointi päättynyt; 31 käyttäjäkoulu tuskertaa yhteensä)
Kulttuuria edistetään osana kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.	Pisteet kulttuurin TEA-viisarissa Kulttuurihyvinvointipalveluiden tarve tunnistetaan ja niitä tarjotaan suunnitelman mukaan	Vähintään 60 Kyllä	Toteutunut: 69 Toteutunut vuosisuunnitelman mukaan (HyvLa 12.3.2024 § 12)
Tarjotaan taidekasvatusta ja mahdollisuus suorittaa tutkinto taiteen perusopetuksessa.	Taidekasvatusta järjestetään suunnitelman mukaan Taiteen laajan oppimäärän perusopetukseen opiskelijoiden määrä	Kyllä 18-20	Toteutunut 20 (Kh 22.1.2024 §20)
Kannustetaan elinikäiseen oppimiseen järjestämällä vapaan sivistystyön opetusta.	Toteutuneiden opetustuntien määrä Opetukseen osallistuneiden määrä	550-600 300-400	229 336

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT

Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Liikunta- ja nuorisopalvelut

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Liikuntapalvelut tarjoaa liikuntalain mukaisesti kuntalaisille monipuolisia liikuntaolosuhteita sekä tukee paikallisten liikunta- ja urheiluseurojen toimintaa.

Nuorisopalvelut tukee nuorisolain mukaisesti nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja avoimia tiloja sekä edistämällä nuorten kansalaistoimintaa. Etsivä nuorisotyö tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja

auttaa heitä palvelujen ja tuen piiriin, joilla edistetään mm. itsenäistymistä ja pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille.

Toiminnan toteutuminen talousarvioon nähden

Kunnan järjestämää liikuntapalvelua on kohdennettu väestöryhmiin, joiden omaehtoisessa liikuntaan osallistumisessa on esteitä. Vähän liikkuvien liikunnan harrastamista on edistetty liikunnanohjaus- ja neuvontapalveluja kehittämällä yhteistyössä hyvinvointialueen palvelujen kanssa.

Liikuntapalveluvastaavan eläköitymisen jälkeen talousarviossa ei ole varattuna erillistä määrärahaa tehtävän hoitoon, vaan jatkossa liikuntapalvelujen järjestämistä on tarkoitus tehdä yhteistyössä kunnan muiden toimialojen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Tilanne edellyttää loppuvuonna asian uudelleen organisointia.

Liikunta- ja vapaa-aikaolosuhteiden kehittämistä on jatkettu investointiprojektien avulla suunnitelmien mukaisesti.

Avoimessa nuorisotyössä on järjestetty ohjattua nuorisotalotoimintaa sekä retkiä ja tapahtumia, joihin kaikille nuorille tarjotaan mahdollisuus osallistua perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Etsivää nuorisotyötä ja koulunuorisotyötä on jatkettu hankeavustuksen turvin. Moottoripajatoiminta on pyörinyt osana harrastamisen mallin toimintaa, ja toiminnan laajennusmahdollisuuksia selvitetään syksyn aikana.

Nuorten osallisuuden edistämistä ja nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään edelleen yhteistyökumppanien kanssa.

Arvio riskien toteutumisesta

Keskeisin riski arvioitiin liittyvän liikuntapalveluista vastaavan työntekijän eläköitymisen jälkeiseen toiminnan järjestämiseen; tämä kokonaisuus tulee tarkasteluun alkusyksyn aikana.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2024	TOT 30.6.
Vahvistetaan terveyttä mahdollistamalla kuntalaisille hyvät liikuntaolosuhteet ja aktiivinen arki	Liikuntapaikkojen ylläpidon resurssit ovat riittävät Tarkastetut ja ylläpidetyt yleiset leikkipuistot	Vähintään 0,5 htv 11 kpl	0,5 11 kpl
Tarjotaan liikuntapalveluja vähän liikkuville ja niille, joille ei ole tarjolla palveluja	Erityisryhmien ja ikääntyneiden liikuntaryhmien määrät Liikunnanohjauksen kehittämiseen haetaan	Vähintään 5 säännöllistä ryhmää Hyväksytty hankehakemus	6 ryhmää. Avustusta 2 000 €.

	avustusta		
Turvataan paikallisten urheiluseurojen mahdollisuudet tarjota edullisia liikuntaharrastuksia.	Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan Liikuntaseurojen kanssa suunnitellaan toimintaa yhdessä	Maksuttomat olosuhteet, avustusmääräraha 5 000-10 000 € Vähintään yksi suunnittelutapaaminen vuodessa.	Kyllä. Avustusta jaettu kesään mennessä liikuntaseuroille n. 2000 € + kuntosalivuorot. Toteutunut.
Tarjotaan avoimia nuorisopalveluja nuorisotalolla ja verkossa	Toimintapäivien määrä / viikko Netari-työ Laajennetaan moottoripajatoimintaa	3-4 päivänä viikossa Kuukausittain Kerran viikossa	Toteutunut: 5 päivänä viikossa. Toteutunut osittain. Toteutunut osittain, laajennus suunnitteilla syksylle.
Järjestetään leirejä, retkiä ja tapahtumia nuorille	Tapahtumien määrä	Vähintään 10 vuodessa	5 kpl.
Tehdään tiivistä koulu yhteistyötä	Nuorisotyö paikalla koululla Ryhmätyöt Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintaan osallistuminen	Päivittäin Kaikille 7. luokille Kuukausittain	Toteutunut. Toteutuu syyslukukauden alussa. Toteutunut.
Etsivä nuorisotyö tavoittaa nuoria aikuisia	Etsivän nuorisotyön asiakkaat Nuorten aikuisten avoin toiminta	Vähintään 20 vuodessa Viikoittain	Toteutunut osittain, 5 asiakasta. Toteutunut osittain.
Nuorten osallisuutta edistetään	Nuoret mukana suunnittelussa ja päätöksenteossa Nuorten järjestämien tapahtumien määrä Nuorisovaltuuston resurssointi	Vähintään 10 kokousta Vähintään 5 Vähintään 1 500 €	3 kokousta. Toteutunut osittain, 1 tapahtuma. TA2024: 1 500 €.

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Ta2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>MTa2024</u>	<u>TOT30.6.</u>	<u>Ta:n tot%</u>
Toimintatuotot	157 195	94 800	108 400	108 400	165 720	152,9
Toimintakulut	-892 528	-1 003 014	-994 328	-994 328	-421 808	42,4
josta palvelujen ostot	-243 440	-171 280	-229 001	-229 001	-90 607	39,6
Toimintakate	-735 333	-908 214	-885 928	-885 928	-256 088	28,9
<u>Sisäiset</u>						
Toimintatuotot	627,00				633	
Toimintakulut	-273 303	-377 018	-315 601	-315 601	-138 288	43,8
Toimintakate	-272 676	-377 018	-315 601	-315 601	-137 655	43,6
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>						
Toimintatuotot	157 822	94 800	108 400	108 400	166 353	153,5
Toimintakulut	-1 165 831	-1 380 032	-1 309 929	-1 309 929	-560 095	42,8
Toimintakate (=sitova)	-1 008 009	-1 285 232	-1 201 529	-1 201 529	-393 742	32,8
muut laskennalliset erät	-54 105	-68 644	-69 289	-69 289	-34 645	
poistot	-89 008,41	-88 029	-100 269	-100 269	-53 742	53,6
nettomenot/asukas	-178,83	-223,55	-212,67	-212,67	-74,78	
asukkaat	6437	6 450	6 447	6 447	6 447	